

NATUURPLAKBOEK NUMMER 311

Tekst en foto : JO-han Opsomer – 07 december 2013

De ijsroos.

Zowel het feit dat de roos er nog is als dat ze bevroest zijn gewone decemberdingen. Maar al te vaak horen we dat het weer van slag is of dat de seizoenen verschuiven. Soms lijkt het echt zo en krijgen we herfst tot half januari, zachte winters of net hele late, dan weer natte zomers of een niet op gang komend voorjaar met alsnog een winterprik als de hele natuur al op dreef gekomen is.

De natuur van bij ons is best gebaat bij echte seizoenen zoals het hoort.

Een natte herfst met wind, een goed gespreide winter met een ferme vorstperiode, een zacht ontlukende lente en een matig warme zomer met voldoende neerslag.

Vriezen heeft op onze planten en dieren nauwelijks invloed. De vogels trekken weg als het te bar wordt en zij die blijven proberen zo weinig mogelijk energie te verbruiken. Reigers zitten stil tussen het riet en eenden houden de wakken open door langs de randjes te zwemmen.

De bomen staan er kaal bij en de sapstroom is gestopt. Zo wordt de verdamping vermeden.

Planten overwinteren als wachtend zaad, als ondergrondse wortelstok of ze kunnen gewoon de koude aan. Insecten zoeken een vorstvrij plekje als imago of als pop. Andere zijn niets meer dan een eitje dat een stevige min tien probleemloos overleeft.

Zoogdieren houden een winterslaap of roepen hun voorraad aan. Hun winterpels is beter dan thermisch ondergoed.

Kikkers zitten verscholen en vertragen het metabolisme. Vissen verblijven dicht bij de bodem van de vijver.

Voor de verkleumde noordelingen is het hier ideaal overwinteren. Welkom ganzen.

Voor één groep is een normale winter met een degelijke vorstperiode een ware kwellung.

Aquariumplanten die onze vijvers samen met roodwangschildpadden bevolken. Exotische kamer- en serreplanten langs een spoorwegbedding of de zuidelijke kikkers en de terrariumslangen. Zoetwaterkreeften met warmere roots en de vrijgelaten zebravinkjes. Het merendeel gaat er uit en de natuur herstelt zichzelf.

Sinds het jaar 2000 hebben we echter al 8 van de 9 warmste jaren ooit gekend en zo krijgen nieuwe soorten vlot voet aan wal. Spijtig of alleen maar anders? Het tempo is het probleem.